

תפ"ח 55905/01/16 - מדינת ישראל נגד גנדי גלקין

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 55905-01-16 מדינת ישראל נ' גלקין (עציר)

בפני הרכב השופטים:

כב' השופטת דיאנה סלע [אב"ד]

כב' השופט ד"ר מנחם רניאל

כב' השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם גנדי גלקין (עציר)

פסק דין

הנאשם, יליד 72', הורשע על פי הודייתו בעובדות כתב אישום אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של הריגה - לפי סעיף 298 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין).

1. עובדות כתב האישום המתוקן בתמצית

א. בין הנאשם ובין יוליה דומוב (להלן: יוליה) היה קשר רומנטי שנמשך מספר שנים. עובר לאמור בכתב האישום עבר הנאשם להתגורר בגרמניה. כשלושה שבועות לפני האירוע נשוא האישום, הכירה יוליה את אדוארד רוטברג (להלן: המנוח), ובין השניים התפתח קשר רומנטי.

בתאריך 1/3/98 הגיע הנאשם לביקור בישראל, וחידש את קשריו עם יוליה.

ב. בתאריך 6/3/98 בשעות הלילה, התקיימה מסיבה באולפן ההקלטות "יריחו" ברחוב נורדאו 31 בחיפה (להלן: האולפן), אליה הגיע מספר מצומצם של מוזמנים, ביניהם יוליה, הנאשם והמנוח. הנאשם, יוליה ואחותה התאומה אולגה הגיעו למסיבה בחצות, ואילו המנוח הגיע זמן מה לאחר מכן.

בשלב מסוים הבחין הנאשם ביוליה ובמנוח רוקדים ומתגפפים, והדבר הכעיס אותו. בהמשך הערב שאל אותה הנאשם האם יש קשר בינה לבין המנוח, ויוליה השיבה בשלילה.

ג. לקראת סיום המסיבה, בבוקרו של יום 7/3/98 סמוך לשעה 05:00, ניגש הנאשם אל המנוח וביקש ממנו לצאת עמו מהאולפן על מנת לדבר עמו. השניים יצאו לרחבה הסמוכה לאולפן, שם התפתח ביניהם עימות, במהלכו דקר הנאשם את המנוח שלוש דקירות באמצעות סכין בקדמת בית החזה, בצד שמאל של בית החזה,

ובגבו.

ד. כתוצאה מהדקירות, נגרם מותו של המנוח, מנזק קטלני ללב בעקבות מעבר תעלת הדקירה של הסכין דרך בית החזה. באופן המתואר לעיל, גרם הנאשם למותו של המנוח במעשה אסור.

ה. מיד לאחר מכן נמלט הנאשם מהמקום, ובאותו יום אף נמלט מהארץ לגרמניה.

2. הסדר הטיעון

על פי הסדר הטיעון, הוסכם בין באי כוח הצדדים כי על הנאשם ייגזר עונש מאסר בפועל בטווח שבין 12 - 16 שנים, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה, אשר החלה בגרמניה, מאסר מותנה ופיצוי כספי למשפחת המנוח, על פי שיקול דעתו של בית המשפט ועל יסוד טיעוני הצדדים.

ראיות לעונש

3. הנאשם - אשר נעצר בגין תיק זה ביום 18/9/15 בגרמניה - נעדר הרשעות קודמות בארץ, והמאשימה הודיעה כי לא ידוע לה על רישומים פליליים במדינות זרות.

4. עדויות אופי מטעם המאשימה

א. **אביו של המנוח, רומן רוטברג** (להלן: האב). בפתח דבריו, ציין האב את התרגשותו הרבה, ומסר כי הגיע לדין ללא אשתו, מלווה בחבריו בלבד, מפני שאשתו עברה אירוע מוחי לאחר הדיון הראשון שהתקיים בתיק זה. כן הודה לכל מי שתמכו בו ולרשויות על עבודתן בתיק זה.

לדבריו, היה בנו המנוח **"גיבור אדיר"**. כאשר עלו ארצה, בחר בנו ללמוד בבית הספר הטכני של חיל האוויר, והיה אחד ממצטייני בית הספר. הוא אף הציג כתבה מעיתון "הנמרים של הטכני" בה מוזכר בנו. לאחר סיום לימודיו, הלך לקורס טיס, עבר גיבוש וטירונות קרבית. האב הציג תמונה של בנו מתקופת הטירונות שעבר, באומרו כי **"הוא היה תמיד מצטיין, היה תמיד הכי טוב"**. לאחר מכן, בחר ללמוד מכונאות בטכניון, על מנת להתגייס לחיל האוויר, אך לא סיים את לימודיו.

אשר לנסיבות המוות של בנו, סיפר כי ידוע לו שבנו הלך למסיבת סיום סמסטר במסעדה או פאב ברחוב נורדאו. יוליה, אשר את שמה לא ידע במעמד עדותו, ביקשה מבנו שיעזור לה יגן עליה מ"**הרוצח הזה**" (הנאשם), אשר לדבריה הגיע מגרמניה **"רק להפריע. הבן, כמו גיבור, הלך להגן על הבחורה הזו והוא קיבל סכין בלב, פשוט קיבל סכין בלב"**.

העד אמר כי הוא גאה בבנו, ש"**נפל כמו גיבור**", וכי הוא יודע שאין עונש שיכול להפחית מחומרת הפשע

שבוצע, אך הוא מקווה שבית המשפט יעשה את האפשרי על מנת שהנאשם יקבל את העונש המגיע לו.

ב. ארקדי מורגנשטיין, חבר ותיק של המנוח, סיפר כי למדו יחד החל מכיתה ט', באולפן ובטכניון, שירתו יחד בצבא, ועברו ביחד חוויות רבות. לדבריו, המנוח **"תמיד היה נשמה של כל קבוצה, כל חבורה שלא תהיה. בן אדם מאוד יצירתי, היו לו ידי זהב, ידע ליצור ולבנות כל דבר מאפס, מכלום"**. הוא היה אדם שמח, שאנשים רצו להיות בקרבתו, בא לקראת אחרים, רגוע, חזק, אמיץ, שקול ותומך. בתקופה ששירתו יחד במילואים בעזה, והיו ב**"סיטואציות מאוד מלחיצות"** התנהג המנוח כמבוגר האחראי בפלוגה והרגיע את חבריו.

ג. טטיאנה ינקלביץ', בת דודה של אמו של המנוח, סיפרה כי גדלה וחייה איתה בבית אחד משך חצי שנה. לדבריה, הנאשם הרג לא רק את המנוח, אלא את כל בני משפחתו, וכי סבו הלך לעולמו כעבור פחות משנה, לאחר שעבר מספר אירועי שבץ. הוסיפה כי **"משהו חסר לנו במשפחה. חסר חוש הומור של אדי, חסרה לנו חדוות החיים של אדי. הוא חסר לנו מאוד"**.

עדויות אופי מטעם ההגנה

5.

א. אחותו של הנאשם, ויקטוריה מליק, בת 47, אם לשלושה ילדים, נשואה בשנית, סיפרה כי הנאשם היה ילד שמח וחברותי, הם הרבו לשחק ביחד, הוא היה מתחלק איתה בכל, והיה **"אח מדהים"**. הוריהם נפרדו בחו"ל כשהייתה בת 13 והנאשם היה בן 9, ומאז הרגיש שאמו רוצה ש**"ילמד כל הזמן ויעזור לה בבית"**. על רקע מריבות עם האם, ברח הנאשם לבית אביו, והתגורר עמו מספר חודשים. לאחר שרב עם זוגתו החדשה של האב, עזב את ביתו, שהה מספר ימים ברחוב, וחזר לבית אמו. בהמלצה של גורמי טיפול בבית הספר, אשפזה אמו את הנאשם בבית חולים פסיכיאטרי לצורך ביצוע בדיקות, אך הוא ברח משם כשבועיים לאחר אשפוזו, עקב תסכול וסבל, ולאחר מכן הוחלט שלא לאשפז אותו פעם נוספת. אמו מצאה עבודה בסופי השבוע, ובכסף שהרוויחה מימנה שיעורים פרטיים עבור הנאשם, וכן טיפול פסיכולוגי, שעזר לו מאוד. מאז, לא ברח מהבית עד עלייתו ארצה עם אמו וסבתם.

אחרי עלייתו ארצה, למד באולפן בקיבוץ חניתה. לאחר מכן חזר לחיפה ומצא עבודה ב**"דפוס רוטציה"**. האחות סיפרה כי לנאשם תמיד היה כישרון לשפות, לאמנות, לציור ולמוזיקה. לדבריה, היא עלתה ארצה בשנת 92' עם בתה הגדולה, לאחר שנפרדה מבעלה, והנאשם עזר לה להקלט. הוא הלך אתה למוסדות ממשלתיים, עזר לה בתרגום, דאג לה, ואף סייע לה במציאת עבודה. הוא רצה לעסוק במוזיקה בארץ, אך לא מימש את רצונו, ועזב לגרמניה בשנת 95'.

לדבריה, אחיה **"לא היה תוקף אף אחד בחיים... לא הייתי מאמינה שהוא נכנס לקטטה עם תוצאות טראגיות כאלה"**. היא סיפרה שהיא ואמה קיבלו מהאירוע **"טראומה... טראומה מאוד חזקה"**, ואמה לא יכולה לישון באופן סדיר, מרגישה חרדות, קמה מדי שעה בלילה ובוכה הרבה. יחד עם זאת, נקרע לה ולאמה הלב, ומאוד כואב לה על משפחתו ועל משפחת המנוח.

עוד סיפרה כי מאחר שהנאשם יודע שפזת רבות, הוא עוזר לאסירים בבית הכלא בו הוא שוהה בתרגום ובניסוח פניות.

ב. פניה מוקלטת מאשת הנאשם ובנו

דבריהם של אשת הנאשם היי שיל קים, ובנו יורי בן ה-16 כיום, הושמעו לבית המשפט במהלך הדיון במערכת אודיו, והסנגור הגיש דיסק ובו אסופה של תמונות שלהם. השניים פנו לבית המשפט, דיברו על הקשר העמוק שלהם עם הנאשם, כאשר אשתו סיפרה כי היגרה לגרמניה מקוריאה בגיל צעיר, משפחתה חזרה לקוריאה, והנאשם הוא האדם הקרוב אליה ביותר בעולם. שניהם ביקשו להתחשב באבי המשפחה.

6. טיעוני המאשימה

המאשימה עתרה לכבד את הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, ולהשית על הנאשם מאסר בפועל ברף הגבוה של טווח הענישה המוסכם, דהיינו 16 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי גבוה למשפחת המנוח.

א. בהתייחסה לתיקונו של כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון, מעבירת הרצח שיוחסה לו בתחילה לעבירת הריגה, הסבירה ב"כ המאשימה, כי הנימוק המרכזי להסדר הוא קשיים ראייתיים בהוכחתה של כוונת הקטילה, הנובעים בעיקר מחלופ הזמן מעת ביצוע העבירה, דהיינו, ניהול ההליך כיום, כמעט עשרים שנים לאחר האירוע נשוא כתב האישום, כאשר חלק נכבד מהעדים אינו בארץ ואינו בהישג ידה של המאשימה. המאשימה לקחה בחשבון את המצב הראייתי, ואת העובדה שלא הייתה מחלוקת מן הרגע הראשון שהמדובר באירוע ספונטני ולא ברצח מתוכנן מראש, התייעצה עם משפחת המנוח, והגיעה למסקנה כי ההסדר אליו הגיעו הצדדים מאזן נכונה בין כלל השיקולים.

ב. בהמשך יחדה ב"כ המאשימה דברים למנוח ולמשפחתו, בצינה כי בשנת '98 היה המנוח אדוארד בן 23, בנם הבכור של רומן ואולגה, ואחיו הגדול של ארקדי, וניתן להתרשם כי דובר בבחור מבטיח, סטודנט בטכניון שסיים שירות צבאי מלא. זמן קצר לפני האירוע נשוא כתב האישום, הכיר בחורה צעירה בשם יוליה, כאשר לא ברור למאשימה מה ידע על קשריה עם הנאשם. המנוח הוזמן על ידי יוליה למסיבה, ובהגיעו בשעה מאוחרת, התחבקו השניים והתנשקו. הנאשם אשר הבחין בהם, זעם וביקש מהמנוח לצאת איתו החוצה, ולאחר דין ודברים ועימות שהתפתח ביניהם, לא הסתפק הנאשם בהחלפת מהלומות, אלא עשה שימוש בסכין, אותה נעץ שלוש פעמים בפלג גופו העליון של המנוח - שתי דקירות בחזהו ואחת בגבו. לאחר מכן נמלט - קודם מהזירה ואחר כך מן הארץ.

ג. בנסיבות אלו, סבורה ב"כ המאשימה כי עסקין במדרג הגבוה של עבירת ההריגה, גם בהתחשב בכך שאין מדובר בסכסוך עברייני או במקרה בעל רקע אלים, כי אם בסכסוך "כמעט פעוט" ביחס לתוצאה הקשה שנגרמה בעקבותיו. (לענין זה הפנתה המאשימה לפסיקה התומכת בעמדתה, במסגרתה נגזרו עונשים על נאשמים בטווח שבין 16 ל-18 שנות מאסר. (ראו ע"פ 329/13 סגונדו לוי ורגס נ' מ"י (9/3/14), מפי כב'

הש' דנציגר; ע"פ 6795/05 **אואנינו נ' מ"י** (29/1/07), מפי כב' הש' ברלינר (להלן: ענין אואנינו); ע"פ 3216/01 **שכאר נ' מ"י** (18/2/12), מפי כב' הש' טירקל).

ד. ועוד, בשל הימלטות הנאשם מן הארץ לאחר שהרג את המנוח, לא זכתה משפחת המנוח לנחמה כלשהי במשך 18 שנים, שכן הנאשם לא נתפס ולא בא על עונשו, אלא חי את חייו כאדם חופשי. הוריו של המנוח יזכרו אותו תמיד כצעיר מבטיח, אך לא יזכו לראותו מתחתן, והמנוח לא זכה להביא ילדים לעולם ולהמשיך בחייו - כפי שעשה הנאשם.

ה. כן טענה ב"כ המאשימה כי הסכין שנעצה בגופו של המנוח הרגה לא רק אותו, אלא גדעה משפחה שלמה, גם את אלה שחיים וגם את אלה שהיו יכולים להיות. על כן, ונוכח העובדה שהנאשם ידע בדיוק מה עשה וממה נמלט, ולא לקח אחריות על מעשהו, עתרה כאמור להשית עליו 16 שנות מאסר בפועל ופיצוי הולם למשפחת המנוח.

טיעוני ההגנה

7.

ההגנה, אשר ביקשה אף היא לכבד את הסדר הטיעון, עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל ברף התחתון של טווח הענישה המוסכם על הצדדים, דהיינו 12 שנות מאסר בפועל.

א. הסנגור טען כי הקשיים שעמדו בפני המאשימה, עמדו גם בפני ההגנה בהוכחת טענותיה. זמן רב חלף מאז ביצוע העבירה ועד תחילת ניהול ההליך, וגרסתו של הנאשם נמסרה בפעם הראשונה בחלוף 18 שנים מאז האירוע, על כל המשתמע מכך, מבחינת האמון שבית המשפט היה נותן בטענתו כי התגונן בעת ביצוע מעשיו. בהקשר זה הבהיר הסנגור כי הנאשם מודה בכך שגרם למותו של המנוח כפי שפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, וכי לא עמדה לו טענת הגנה כלשהי מפני ביצוע המעשה.

ב. לטענת הסנגור, הרף התחתון של מתחם הענישה עליו הסכימו הצדדים הוא עונש חמור וממושך, ועל אף שקיים מנעד רחב של עונשים בעבירות הריגה, כאשר בוחנים את הפסיקה העוסקת בהריגה על רקע דומה לנסיבות שהתקיימו בתיק זה, לרוב היא מציגה ענישה קלה מהענישה עליה הוסכם במסגרת הסדר הטיעון.

ג. לקולה ביקש הסנגור להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, יליד 72', אשר עלה ארצה מאוקראינה בשנת 90', נקלט בקיבוץ חניתה, שם למד באולפן ועבד בחקלאות. לאחר סיום לימודיו באולפן, עבר להתגורר עם אמו וסבתו בחיפה. בשנת 92' עלתה ארצה אחותו הגדולה עם משפחתה, והנאשם סייע להם. מגיל צעיר התגלה כי לנאשם כישרון במוזיקה, והוא אף למד בבית ספר למוזיקה בעיר מולדתו. בארץ ניגן בלהקה וניסה לעבוד בתחום, והמקום בו אירע האירוע הוא אולפן ההקלטות בו עבד. חייו של הנאשם קשורים במוזיקה, וגם בגרמניה ניגן, עבד בתור דיג'יי ואף ארגן אירועים, לרבות אירועי צדקה. בנוסף, הנאשם הקים משפחה בגרמניה, ואף נולד לו בן. זוגתו היגרה לגרמניה מדרום קוריאה עם הוריה, ולאחר שובם של הוריה לארץ מוצאם, נשארה בגרמניה עם אחיה בלבד, אותו שכלה לאחרונה. הנאשם פרנס את משפחתו מעבודתו במוזיקה.

ד. לטענת הסנגור, הקשר הזוגי של הנאשם עם יוליה נמשך גם לאחר שהעביר את מרכז חייו לגרמניה, והיא אף ביקרה אותו שם. כשהגיע הנאשם לביקור אצל בני משפחתו בשנת 98', התחדש הקשר בין השניים.

ה. הסנגור הדגיש כי הנאשם סולד מאלימות, מעולם לא התנסה באמנויות לחימה, ואף ניתן להתרשם מממדיו הפיזיים, בהיותו נמוך, ולא חזק במיוחד. לטענתו, במהלך האירוע היה הנאשם נתון בלחץ וחרדה, ועל פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם לא הביא עמו את הסכין, ומדובר באירוע ספונטני, ללא אלמנט של תכנון מוקדם, עליו מצר עליו עד עצם היום הזה.

הסנגור הפנה לפסקי דין בהם נגזרו על נאשמים בגין עבירות הריגה עונשים בטווח שבין 9 ל-15 שנות מאסר (ראו ע"פ 4205/14 **בן יצחק נ' מ"י** (29/5/16), מפי כב' הש' ברק-ארז; ע"פ 5855/15 **לוגסי נ' מ"י** (5/6/16), מפי כב' הש' שהם (להלן: ענין לוגסי); ע"פ 6056/13 **שיבלי נ' מ"י** (21/9/15), מפי כב' הש' דנציגר (להלן: ענין שיבלי); ע"פ 3490/13 **אברהים נ' מ"י** (19/8/15), מפי כב' הש' הנדל; ע"פ 407/12, 472 **נסימוב ואח' נ' מ"י** (24/1/13), מפי כב' הש' חיות; ע"פ 9062/13 **חבה נ' מ"י** (10/6/14), מפי כב' הש' סולברג (להלן: ענין חבה); ע"פ 6244/11 **אבו רומי נ' מ"י** (19/5/13), מפי כב' הש' ארבל; ע"פ 6415/11 **פולוחין נ' מ"י** (24/12/12), מפי כב' הש' שהם; ע"פ 2994/12 **זגורי נ' מ"י** (23/12/12), מפי כב' הש' דנציגר; ע"פ 6968/09 **יונס נ' מ"י** (30/8/12), מפי כב' הש' שהם (להלן: ענין יונס)).

ו. בהדגישו כי במסגרת הסדר הטיעון נמחקה מכתב האישום עבירה של שיבוש מהלכי משפט, טען הסנגור כי בשנים האחרונות ניסה הנאשם לברר אפשרות לחזור ארצה ולהסגיר עצמו לרשויות. לאחר שנעצר, הסכים להסגרתו ומנע הליך משפטי בגרמניה, שתוצאתו לא הייתה ברורה. רצונו של הנאשם ליטול אחריות על המעשה, להביע חרטה ולשלם את המחיר, הביאוהו להסכים להסדר. (אין חולק כי הנאשם נעצר ללא קשר לאמור, אך לא התנגד להסגרתו).

ז. עוד טען הסנגור כי לנאשם אין עבר פלילי בארץ ואף לא בארצות נוספות. מכאן ניתן להבין כי מדובר באירוע חמור, אך חד פעמי, אשר אינו מאפיין את אורח חייו של הנאשם. אכן, מדובר באירוע טרגי למשפחת המנוח, אשר איבדה את בנה, אך גם למשפחת הנאשם, שתאבד לשנים רבות את אביה והמפרנס שלה.

ח. נוכח האמור לעיל, ביקש כאמור הסנגור לאמץ את הסדר הטיעון על החלופה המקלה שבו. כן הסכים כי ראוי להטיל על הנאשם פיצוי למשפחת המנוח, ולעניין גובה הפיצוי, הפנה לפסיקה הנוהגת ולנסיבותיו של המקרה הנדון.

דברי הנאשם - "אני רוצה לומר שאני מאוד מאוד מצטער על מה שקרה ומבקש סליחה. מההתחלה אני מביע צער בפני בני משפחתו של המנוח, גם בפני משפחתי וגם בפני בית המשפט".

דין

8. הנאשם קיפח את חייו של המנוח - צעיר בן 23, אהוב ומוכשר, אשר כל חייו לפניו - במעשה הריגה מעורר שאט נפש, בהמיטו אסון גם על בני משפחתו.

רבות נכתב על הקושי שבמלאכת גזירת הדין, המצריכה איזון עדין בין שיקולי ענישה שונים, אשר משקלם היחסי אינו קבוע ומשתנה מעניין לעניין, לפי סוג העבירה, חומרתה, נתוני הנאשם ונסיבותיו. על בית המשפט ליתן ביטוי למטרות השונות של הענישה, אשר חלקן נועדו להגשמת הצדק "ללא שאיפות תכליתיות - מעשיות", כגון גמול, וחלקן תועלתניות, מניעה, הרתעה, שיקום וחינוך. (ראו לעניין זה גם ע"פ 4890 מ"י נ' פלוני, פ"ד נו(1), 594, מפי כב' הש' (כתוארה דאז) ביניש; וע"פ 344/81 מ"י נ' סגל, פ"ד לה (4), 313, מפי כב' הנשיא שמגר; וכן ע"פ 2163/05 דג'מיל אלייב נ' מ"י (12/12/05), מפי כב' הש' רובינשטיין).

העיקרון המנחה בגזירת עונשו של נאשם הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו, כאשר הפסיקה פירשה את עקרון ההלימה כמבטא את "עקרון הגמול". (ראו לעניין זה דברי כב' הש' רובינשטיין בע"פ 1523/10 פלוני נ' מ"י (18/4/12), וכן ע"פ 156/80 כוכבי בנימין נ' מ"י, פ"ד לה(4) 744, מפי כב' הש' אלון; וכן תיקון 113 לחוק העונשין).

השיקולים לבחינת מתחם העונש ההולם (להלן גם: המתחם), הם הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות בסעיף 40 לחוק העונשין (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). כן ניתן לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה - המעשה - ונסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם הספציפי - העושה. (סעיף 40ג(ב), 40יא ו-40יב לחוק העונשין).

חומרת העבירה והערכים החברתיים שנפגעו בעטייה

9. אין צורך להכביר מילים על חומרתה של עבירת הריגה, מהעבירות הקשות והחמורות בספר החוקים, ומטרתה להגן על ערך החיים וקדושתם. המחוקק ביטא חומרה זו, עת בחר להעמיד את העונש המרבי בצידה על 20 שנות מאסר. על הפגיעה בערך חשוב זה יש להגיב בענישה משמעותית ומרתיעה, שיהא בה כדי לתת ביטוי לתפיסת החברה את מעמדו העליון של ערך החיים.

על חשיבותו של ערך קדושת החיים עמד כב' הש' טירקל בע"פ 1456/01 חדד נ' מ"י, פ"ד נו(1), 609, 614:

"עקרון קדושת החיים הוא שצריך לשמש נר לרגליו של בת המשפט, והוא שצריך לעמוד לנגד עיניו של הפרט גם כשהוא נתון במצוקה, בבואו לברור בין האלטרנטיבות השונות העומדות לפניו. כך, למשל, אין מקום לומר כי יש להעדיף נטילת חיי אדם על עזיבת הבית והימלטות מן התוקפן - על-אף הקשיים הכרוכים בה. טעמו של השיקול ההרתעתי לא פג גם כאשר קיים כשל במערכת אכיפת החוק. מסר הפוך משמעו היתר במשתמע לקטילת אדם, והוא "עלול לעורר מחשבה כזו אצל קורבן זה או אחר של אלימות מתמדת. את זאת מחובתנו למנוע" (מדברי השופט בך בע"פ 6353/94 [2] הנ"ל, בעמ' 652).

וכן:

"ידע הציבור, ידעו עבריינים פוטנציאליים וידע המערער כי נטילת חיי אדם היא החמורה שבעבירות וכי בנסיבות כפי שתוארו עלידי בית־משפט קמא, יש למצות את הדין עם הנאשם באופן שיבטא את הערכת החברה לחיי אדם כערך עליון, את סלידתה ואת שאט נפשה ממעשיו ואת חוסר נכונותה להתייחס בסלחנות כלפי מי שנתן דרור לעצמו "לחסל את חשבונותיו" עם בת־זוגו שלא רצתה בו עוד, ועם ידידה, עלידי קיפוח חייהם...". (ע"פ 7147/96 **אזואלוס נ' מ"י** פ"ד (2) 412, 417-418, מפי כב' הש' שטרסברג כהן (להלן: ענין אזואלוס)).

כן יפים לעניינו דברי כב' הש' זילברטל נאמרו בע"פ 9422/11 **איתמר דהן נ' מ"י** (3/7/13):

"דומה, כי כבר נאמר כל שניתן על הקלות הבלתי נתפסת בה נגדעים בארצנו חיי אדם, ולא נותר אלא לחזור על הדברים. חילופי דברים וסכסוכים של מה בכך מובילים במקרים רבים מדי ובמהירות גדולה מדי לשליפת כלי נשק, קר או חם, או לנקיטה במעשי אלימות קטלנים. יתרה מכך, לעיתים נדמה שחל פיחות בלתי נסלח ובלתי נסבל בערכם של חיי אדם. בראש ובראשונה עלינו לשוות לנגד עינינו את המנוח שחיי קופדו בנסיבות שאין להשלים עימן, ולהגנה על ערך החיים וקדושתם שמור משקל משמעותי ביותר במלאכת הענישה".

הלב נקרע למשמע דבריו של אבי המנוח על אובדן בנו היקר, ועל אשתו, אשר עברה אירוע מוחי לאחר הדיון הראשון בתיק זה. התיאור אותו נתן אודות המנוח ברוך הכשרונות, אשר הצטיין בכל אשר פנה, וזכה להערכה ולאהבה מכל הסובבים אותו, אך לא זכה לחיות, ודבריה של דודתו של הנאשם, אודות ההרס של המשפחה כולה, מתארים צער אינסופי.

לא בכדי נפסק, כי פגיעה בעקרון קדושת החיים מחייבת העברתו של מסר חד משמעי, לפיו מי שנוטל חיי אדם יענש בחומרה, תוך מתן משקל בכורה לשיקולי גמול והרתעה (ענין לוגסי הנ"ל, מפי כב' הש' שהם; ענין חדד הנ"ל, ועוד). נקודת המוצא היא כי בגזירת העונש ינתן ביטוי לחומרת מעשה האלימות ולטרגדיה המיותרת של אובדן חיי אדם (ראו ענין בן יצחק הנ"ל).

10. למרבה הצער, קופחו חיי של המנוח בשל קנאתו של הנאשם, אשר נמלא חמת זעם מהקשר בין יוליה ובין המנוח במהלכה של המסיבה, והסכין החליפה את מקומן של המילים, עד כלות. הנאשם יזם את הפגישה עם המנוח, שעה שביקש ממנו לצאת עמו מהאולפן כדי לשוחח עמו, ומשיצאו השניים לרחבה הסמוכה לאולפן, התפתח ביניהם עימות, במהלכו דקר הנאשם את המנוח שלוש דקירות באמצעות סכין בקדמת בית החזה, בצד שמאל של בית החזה ובגבו. מותו של המנוח נגרם מנזק קטלני ללבו בעקבות

מעבר תעלת הדקירה של הסכין דרך בית חזהו.

לא נעלם מעינינו כי אין מדובר באירוע אשר תוכנן מראש על ידי הנאשם, אלא בתוצאה של הרכושנות והקנאה שאחזה בו כלפי יוליה. ואולם, בפני הנאשם היתה ברירה לסיים את העימות עם המנוח ללא הסלמתו לכדי אלימות קטלנית, והוא בחר שלא לעשות כן, בכוונתו את הסכין שבידו לעבר איבריו החיוניים של המנוח, תוך שהוא נועץ אותה שוב ושוב ושוב בפלג גופו העליון, כמפורט לעיל. התנהלותו זו מבטאת זלזול בוטה בחייו של המנוח. אפילו היה עימות בין הנאשם לבין המנוח עובר לדקירתו, היה על הנאשם לנקוט בדרכים חלופיות, תחת בחירתו לעשות שימוש בסכין הקטלנית, ולגדוע את חייו של המנוח.

לא זו אף זו, לאחר שדקר את המנוח, ובהיותו מודע לחומרת מעשיו הנפשעים, נמלט הנאשם מן המקום, מבלי להגיש עזרה למנוח המתבוסס בדמו, ומיד לאחר מכן נמלט מן הארץ לגרמניה. הוא שהה בגרמניה משך 18 שנים, המשיך את חייו, הקים משפחה, הוליד ילד, וניהל שיגרת חיים תקינה ככל האדם, עד אשר נעצר בגין תיק זה. כל זאת בעוד משפחתו של המנוח, שכל חייו היו לפניו, מבכה את האובדן המר והקשה מנשוא, שרויה באבלה הכבד, ומצויה משך כל השנים הללו בתחושות של חוסר וודאות, כעס ותסכול קשים על כי הפושע אשר ניתק את פתיל חייו של בנם יקירם, לא הובא אל הדין ואינו מרצה את עונשו בגין מעשהו האכזרי.

טענתו של הסנגור כי בשנים האחרונות ניסה הנאשם לברר אפשרויות לחזור ארצה ולהסגיר עצמו, אינה נתמכת בראיות כלשהן, כאשר אין חולק שהנאשם נעצר על ידי הרשויות ולא הסגיר עצמו. משכך, לא תבוא טענה זו בחשבון בגזירת הדין.

מדיניות הענישה הנוהגת ומתחם הענישה

11. האלימות אותה נקט הנאשם כלפי המנוח הינה חלק מתופעת הסכינאות, אשר הפכה למכת מדינה. רבות נכתב על החומרה היתירה הטמונה בעשיית שימוש בסכין ונעיצתה בגופו של אחר, בעיקר באזורים הרגישים, בהם איברים חיוניים, מתוך פזיזות או אדישות לתוצאה של מעשיו. בתי המשפט חוזרים ומתריעים לגבי "תת תרבות הסכין", אשר הפכה חזון נפרץ במקומותינו כדרך לפתרון סכסוכים, והמצב הבלתי נסבל שנוצר בעטייה. ללא כל סיכון ממשי לחייו או לבטחונו של אדם, נעשה שימוש בסכין, אשר החליפה את מקומן של המילים, עד כדי נטילת חיים - כפי שאירע במקרה הנדון דידן. ועוד, תופעת האלימות על רקע קנאה ורכושנות הפכה נושאם של תיקים פליליים רבים ברחבי העולם כולו.

משכך, ראוי האינטרס הציבורי המובהק לשרש תופעות אלה, כי בית המשפט יתרום תרומתו, וינהל נגדן מלחמת חורמה, באמצעות השתת עונשי מאסר ממושכים. וכך נאמר לגבי חוסר הסובלנות של הציבור, אשר נפשו נקעה מהאלימות הגואה במחוזותינו:

"נלאינו לדבר ולכתוב על תת-תרבות הסכין שפשתה במקומותינו, ואין לנו להוסיף אלא זאת שהמבקשים לחסל חילוקי דעות או סכסוכים עם הזולת על דרך של נעיצת סכין בגופו אחת דינם להיכלא, לזמן ארוך

ומכביד. רק כך יכולה חברה מתוקנת להגן על עצמה באורח ראוי. (ע"פ 10053/03 בלאי נ' מ"י (6/7/05), מפי כב' הרכב השופטים חשין, לוי וחיות; ענין אואנינו הנ"ל; ע"פ 6720/04 מ"י נ' זחאיקה (3/11/04), מפי כב' הש' חשין, ועוד).

12. קשת הענישה בעבירת הריגה היא רחבה ותלויה בנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה לגופו. באת כח המאשימה הפנתה כאמור לפסקי דין בהם הוטלו 16 - 18 שנות מאסר, ואילו הסנגור הפנה לפסקי דין לפיהם הוטלו 9 - 15 שנות מאסר. (ראו בנוסף ע"פ 4082/08, גורביץ נ' מ"י (13/1/11), מפי כב' הש' רובינשטיין, שם הוטלו 15 שנות מאסר). כן נקבע כי כאשר נסיבות ביצוע העבירה מקרבות אותה לעבירת הרצח, ניתן להשית את העונש המרבי הקבוע בצידה של העבירה, או עונש הנושק לעונש המרבי כאמור. (ראו למשל ע"פ 2196/10 אגבריה נ' מ"י (8/3/12) מפי כב' הש' רובינשטיין, ע"פ 2562/10 באדיר נ' מ"י (2/4/12), מפי כב' הש' ארבל).

לענין רף הענישה חזרו ואמרו בתי המשפט כי:

" העונש המרבי הקבוע לצדה של עבירת הריגה הוא 20 שנה. בענייננו, כפי שעולה מכל הנסיבות שפורטו פרט היטב על ידי בית המשפט המחוזי, כפסע היה בין עבירות הרצח לעבירות ההריגה שבהן הורשע המערער, ועל כן מן הראוי היה שעונשו של המערער יתקרב לעונש המרבי...

יש שהמתת אדם נגרמת בנסיבות המבססות הרשעה אך בגרם מוות ברשלנות ויש שהיא נגרמת בנסיבות המקרבות אותה לעבר עבירת הרצח. לפיכך, נמצא מגוון עונשים, החל מקלים, ועליהם הצביע הסניגור וכלה בחמורים ואותם הזכירה התביעה. כל מקרה ונסיבותיו...". (ענין אזואלוס דלעיל, סעיפים 6-8 לפסק הדין).

כן ראו דברי כב' הש' טירקל בענין חדד הנ"ל:

"אכן, העונש שנגזר על המערער הוא העונש המרבי הקבוע לעבירה בחוק, אולם יש לזכור כי במדרג המעשים הגורמים למותו של אדם עומד מעשהו של המערער, כפי שתואר בראש הדברים, בדרגה החמורה ביותר, זו המתקרבת לרצח, ורק כפשע היה בין המערער לבין הרשעתו ברצח".

חומרתו של האירוע הנדון על תוצאותיו הטרגיות, מתעצמת נוכח הנסיבות בהן ניטלו חייו של המנוח בין רגע, תוך שימוש בנשק קר. שני הצדדים הסכימו כי הסדר הטיעון נבע מקשיים ראיתיים, כאשר המאשימה טענה כי בגין הזמן הרב שחלף והעדרם של עדים רבים תתקשה להוכיח כוונה מיוחדת להמית את המנוח, ואילו הנאשם טען כי סיבות אלה ממש יקשו עליו להוכיח את טענות ההגנה שלו. יחד עם זאת, מעשיו של הנאשם בנסיבותיו של האירוע, לרבות השימוש בסכין ומיקומן של הדקירות, מצביים את המקרה ברף חומרה גבוה מאוד, ומחייבים

עמוד 10

הטלת מאסר ממושך, זאת משיקולים של גמול והוקעת המעשה, מטעמים של הגנה על ערך קדושת החיים. (איננו נדרשים לסוגיית ההרתעה, בין אישית ובין הרתעת הרבים, משבחרו הצדדים להימנע מלהביא טיעוניהם בענין זה).

13. אשר להשפעתו של הסדר הטיעון על מתחם הענישה, הלכה היא כי קיומו של הסדר כאמור, הכולל טווח ענישה מוסכם, אינו מבטל את תחולת הוראותיו של תיקון 113 לחוק עונשין, ואינו פוטר את בית המשפט מקביעת המתחם על פי המבחנים הקבועים בחוק. רק לאחר מכן נדרש בית המשפט להסדר הטיעון שנקשר בין הצדדים. יפים לענין זה דברי כב' הש' שהם בע"פ 5855/15 **לוגסי** הנ"ל:

"... בהתאם לגישה שמצאה לה שביתה בבית משפט זה, טווח ענישה עליו מסכימים הצדדים אינו מייתר את הצורך בקביעת מתחם עונש הולם, אשר יקבע בהתאם לאמות המידה אותן מתווה תיקון 113 לחוק העונשין (ראו, בין היתר: ע"פ 6799/14 אופיר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.3.2015), פסקה 10 לפסק דינו של השופט מ' מזוז; ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' דויד [פורסם בנבו] (6.7.2014), פסקה 20 לפסק דינו של השופט י' דנציגר; ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (04.12.2013), פסקאות 12-18 לפסק דינו של השופט ח' מלצר)".

לענין טווח ענישה המוסכם בהסדרי טיעון, הפנה לדברים שנאמרו מפי כב' הש' ארבל בע"פ 4173/07 **פלוני נ' מ"י** (16/8/07):

"כאשר נאשם מגיע להסדר טיעון עם התביעה הכולל עונש בטווח ענישה מוסכם המוצג בפני בית המשפט על ידי כל אחד מהצדדים על פי הטיעון כפי שהוסכם, הרי שהוא נוטל על עצמו את הסיכון כי יושת עליו הרף המקסימלי של הטווח המוסכם".

במקרה הנדון, לאחר שבחנו את הפסיקה אליה הפנו באי כח הצדדים, כמפורט לעיל, וכן פסקי דין נוספים בעבירות הריגה, ונוכח חומרת העבירה, נסיבותיה המפורטות לעיל, ותוצאתה הטרגית למנוח ולבני משפחתו, וכן הערך החברתי שנפגע ומדיניות הענישה במקרים כגון דא, אנו קובעים כי מתחם העונש ההולם עומד על טווח בין 12 ל- 18 שנה.

לא נעלם מעינינו האמור בע"פ 5611/14 **אבו עוואד נ' מ"י** (8/5/16), מפי כב' הש' זילברטל, לפיו אין הצדקה להחמיר בגבול העליון של מתחם העונש מעבר למה שמתבקש על ידי המאשימה, למעט במקרים נדירים, אך בענייננו הצדדים לא התייחסו בטיעוניהם למתחם הענישה, אלא למדיניות הענישה הנוהגת בלבד. בנדון דידן, הביאו שני הצדדים לעיון של בית המשפט, פסיקה החורגת מהטווח המוסכם ביניהם במסגרת הסדר הטיעון, מי לחומרה ומי לקולה.

14. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

יש לזכור כי הענישה היא לעולם אינדיבידואלית. בבואו של בית המשפט לקבוע את העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם, יתחשב גם בשיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, עברו, לקיחת אחריות על ידו, חרטתו, שיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, וכן השפעת הענישה עליו ועל משפחתו, שיקומו. (ראו ע"פ 10444/06 עייני נ' מ"י (25/4/07), מפי כב' הש' ארבל; וכן ע"פ 4890/01 הנ"ל; וכן סעיף 40 לא לחוק העונשין).

א. לקולה אנו רואים לקחת בחשבון את הודייתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, בטרם הוחל בשמיעת הראיות, אשר חסכה את חשיפתם של בני משפחת המנוח לראיות הקשות ולנסיבות שהביאו לקטילת חייו של המנוח. כן יזקפו לזכותו האחריות שנטל על עצמו למעשה החמור והחרטה שהביע בגינו בפנינו.

יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי הנאשם הוא אשר ברח מן הארץ מיד לאחר האירוע, משך כ-18 שנים לא נטל אחריות כלשהי למעשיו, וזו באה רק לאחר מעצרו בגרמניה והבאתו לארץ. הנאשם הוא אשר גרם בהימלטותו לקושי הראייתי שנוצר נוכח חלוף הזמן עד לתפיסתו, ובנסיבות אלו אין הוא יכול להסתמך עליו כנסיבה לקולה בגזירת עונשו, בפרט כאשר עניין זה היווה הבסיס העיקרי לרף העליון של מתחם הענישה שהוסכם כאמור על ידי הצדדים.

ב. כן יזקפו לזכותו של הנאשם עברו הנקי, וכן נסיבותיו האישיות כפי שפורטו בהרחבה מפי סנגורו ומפי אחותו, וכן מדברי אשתו ובנו בהקלטה שהוגשה לבית המשפט. בקליפת אגוז ייאמר כי עסקין בנאשם בן 44 כיום, נשוי ואב לילד בן 16, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי, הן לפני האירוע והן משך כל השנים לאחריו, פרנס עצמו מעיסוק במוסיקה, וזה לו מאסרו הראשון.

אכן, עבור אשתו ובנו בן ה-16 של הנאשם, המתגוררים בגרמניה, מהווה מעצרו של אבי המשפחה ועצם ההליך המתנהל נגדו מכה קשה, אשר קטעה את מסלול חייהם, הן במישור הרגשי והן במישור המעשי. מטבע הדברים תכביד שליחתו של הנאשם למאסר עליו ועל בני משפחתו, אותם פרנס, ואשר נעזרו בו כתומך מכל הבחינות. יחד עם זאת, באיזון בין האינטרסים המתנגשים, נוכח חומרת מעשיו של הנאשם והסבל הנורא שגרם, אנחנו רואים להעדיף את האינטרס הציבורי.

15. הסדר הטיעון

הצדדים עתרו לכבד את הסדר הטיעון אליו הגיעו, אשר לדידם מאזן נכונה בין מכלול שיקולי הענישה.

ככלל, מצווה בית המשפט לכבד הסדרי טיעון, למעט באותם מקרים בהם נפל בהסדר פגם משמעותי. (לענין התשתית הנורמטיבית בסוגיה של הסדרי טיעון ראו ע"פ 1958/98 פלוני נ' מ"י, פ"ד נז(1), 577, מפי כב' הנשיאה ביניש). בצד האמור שם, מחובתו של בית המשפט לבחון אם הסדר הטיעון המסוים מאזן בין טובת ההנאה שמעניק ההסדר לנאשם לבין האינטרס הציבורי שיש בעונש המוצע במסגרתו. (ע"פ 1717/06 אבו זינה נ' מ"י (12/11/07), מפי כב' הש' רובינשטיין; ע"פ 351/07 פלוני נ' מ"י (6/6/07), מפי כב' הש' פוגלמן; ע"פ 1454/15 פלוני נ' מ"י (10/8/15), מפי כב' הש' שהם). על אף האמור, הלכה היא כי רק במקרים

חריגים יסטה בית המשפט מהסדר טיעון, ואין די בכך שהענישה שונה מהענישה הראויה לפי השקפתו של בית המשפט כדי לקיים תנאי זה. (ע"פ 9600/04 **משראקי נ' מ"י** (2/3/05), מפי כב' הש' חיות).

במקרה הנדון דידן, מדובר בהסדר, אשר הנימוקים לו פורטו בהרחבה דלעיל, והוא מצוי במתחם הענישה הנוהגת. לעניין הסדר הנובע מקשיים ראייתיים, יפים דברי כב' הש' מצא בע"פ 6563/02 **אלינסקי ואח' נ' מ"י** (לא פורסם):

"הסכמת המדינה להטלת עונש זה, שהוא ללא ספק חורג לקולא, משמעו זית מן העונש הראוי למעשים, נבעה מן הקשיים הראייתיים שצפתה המדינה במקרו והיה עליה לנהל את המשפט. שיקול זה הוסבר לבית המשפט המחוזי, ובטיעונה לפנינו חזרה באת כוח המדינה ופירטה את הקשיים הראייתיים אשר הניעו את המאשימה לוותר משמעותי בגובה העונש. יצוין שבית המשפט המחוזי השתכנע כי שיקול זה מבסס את סבירותו של הסדר הטיעון. מששוכנע בכך, היה עליו לאמץ את ההסדר. התפיסה המקובלת גורסת שקיום קושי להוכיח את אשמתו של הנאשם מהווה שיקול שהתביעה רשאית להביאו בחשבון בהסכמתה להסדר טיעון באשר לענישתו של אותו נאשם. לכן, לא היה זה מן המידה לסטות מהסדר הטיעון המוסכם מן הנימוק שהעונש חורג מן העונש הראוי למעשים".

בנסיבות העניין, לאור המדיניות הנוהגת לגבי הסדרי הטיעון, לאחר ששמענו את טיעוניהם של הצדדים ביחס למכלול השיקולים שהנחו אותם בהגיעם להסדר הנדון דידן, האיזונים שערכו בין מכלול השיקולים הנדרשים וכן בהתחשב בעיקרון ההלימה שבענישה, בפגיעה בערכים החברתיים המוגנים שביסוד העבירה, בנסיבות ביצוע העבירה, וכן ברמת הענישה הנהוגה בעבירה הנדונה, נראה לנו כי טווח הענישה עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון מצוי במתחם הסבירות, ואנו רואים לכבדו.

לפיכך, אנו רואים לכבד את הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים.

16. על יסוד מכלול השיקולים המפורטים לעיל, לאחר ששקלנו את כל השיקולים לחומרה ולקולה, לא נמצא את הדין עם הנאשם; אנו סבורים כי העונש הראוי לו נמוך במעט מן הרף העליון של טווח הענישה המוסכם, וגוזרים על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. 15 שנות מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה, החל ממעצרו בגרמניה ביום 18/9/15 ועד היום.

ב. 16 מאסר על תנאי 24 חודשים, שהנאשם לא ישא בו, זולת אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע או עבירת אלימות מסוג פשע, או עבירה של שיבוש הליכי חקירה ו/או משפט, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

17. אנו מחייבים את הנאשם לפצות את הורי המנוח בגין הנזק והסבל שגרם למנוח ולבני משפחתו. אף שאין בפיצוי כספי כדי לרפא ולכסות על האובדן הנורא שאין לו מחיר, לא ניתן לזלזל באפשרות להשתמש בכסף לתיקון מקצת מהנזק, ולו זה הכלכלי.

הנאשם יפצה את הורי המנוח בסך של 180,000 ₪, אשר ישולם ב-24 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1/8/16, ובכל אחד לחודש שלאחריו. הפיצויים יופקדו בקופת בית המשפט, ויועברו לחשבון בנק שימסר למזכירות בית המשפט. למותר לציין כי אין בפיצוי שהושת כדי לשקף את מלוא נזקיהם של ההורים, והוא נועד לפיצוי ראשוני בלבד.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ו, 11 יולי 2016, בנוכחות הצדדים.

א. לוי, שופט

ד"ר מ. רניאל, שופט

**ד. סלע, שופטת
[אב"ד]**